

1977

XXI. ŠP (29. 6.–3. 7.)

Jako nesoutěžní národní přehlídka divadel MJF a agitačních kolektivů byl součástí festivalu ZUČ – na počest 60. výročí VŘSR. Program zhuštěný do čtyř dnů (dříve trval týden) nabídl značný počet představení, a dokonce tři zahraniční soubory: Studiobühne z rakouského Villachu uvedlo „dokonale secvičenou“ satirickou hru pro dva herce *Hodina vlků*, maďarský soubor z gymnázia v Sárbogardu inscenaci *Bohatýr János* podle Petöfiho poemy, tamní školní četby, plnou výborných nápadů a „studentské legrace“. Sovětský soubor Maneken z Čeljabinska hrál inscenace *Po pohádce* podle Čingize Ajmatova a *Dvě střely* od A. Volodina, které, jak píše Ivan Vyskočil ve zpravodaji, byly vrcholnou „kulturně politickou událostí“ – jednak poprvé byl přivítán sovětský soubor, jednak jeho vystoupení bylo „opravdu reprezentativní“, studenti čeljabinského polytechnického institutu hráli moderní „velké divadlo“ na vysoké umělecké a ideové úrovni a představení mělo tak velký ohlas, že soubor v sobotu přidal další... A na zahájení pořadatelé pozvali pražské Národní divadlo se Šrámkovým *Měsícem nad řekou* s hereckou elitou – Danou Medřickou, Radovanem Lukavským a Martinem Růžkem...

Jak ve zpravodaji poznamenává Zdeněk Potužil, přehlídka nabídla „až neúměrné žánrové rozprostření, pohybové divadlo, autorský kabaret, výtvarné divadlo i divadlo „parodicko-naivní“, začínající studentské soubory vyhraněné poetiky, agitační vojenský soubor i příslušnost k různým sociálním vrstvám“... O ročníku referoval v AS Ivan Vyskočil, ale spíše než analýze se věnoval píseckému itineráři, a opět s výhradami k ZK Jitex, jehož sál označil za „haluznu“ vhodnou spíš jen pro taneční zábavy, byť se prostor podařilo upravit alespoň přijatelně – arch. Benda vymyslel fungující systém výkrytů. Vyskočil ale chválí přednosti Městského divadla, které nabízí divadelní kavárnu skvělou pro semináře i pěkný malý sál s jevišťátkem a elevací, kde se některým představením dařilo, např. litvínovskému souboru Torzo. Vyskočil ale (opět) zpochybnil účast tzv. „agitačních kolektivů“, kterým by prý lépe než soutěžní představení slušelo pracovat formou týdenního workshopu.

Přehlídku až na druhý den zahájil vojenský divadelní a recitační soubor DIRES ze Zvolena inscenací *Nepatetická* (*Caři, popi, bolševici*), inzerovanou jako „nepatetická scénická montáž“ z textů sovětských autorů (Gorkij, Čornyj, Erenburg, Pasternak, Chlebnikov, Bělyj, Vozněsenskijs ad.). Scenáristou, režisérem a autorem písni byl tehdy četař Jan Vedral, který se pak v 80. letech Šrámkovým Pískem zabýval jako kritik a teoretik. Představení bylo inspirativní pro ostatní soubory, působilo sdělností, kontaktností, rozhledem, vtipem a smyslem pro jevištní tvar.

Opět vystoupila Regina Břeclav, tentokrát s pokusem o vážnou tematiku, s inscenací prózy Václavy Kleslové *Nejkrásnější jsou koleje*, scénickým provedením vítězné práce literární soutěže Strážnice Marušky Kudeříkové. V malém sále Městského divadla hrál litvínovský soubor Torzo, jehož autoři a zároveň interpreti Ladislav Kocián a Václav Špíl uvedli hru *Popílek*, autorské divadlo v plném slova smyslu – tvůrci a zároveň herci byli v přímém osobním kontaktu s divákem. Pantomimický soubor Anetal z Pardubic režiséra Huberta Krejčího uvedl působivou lyrickou klauniádu *Sanatorium č. 1* a Studio pohybového divadla Praha *Proměny podle Ovidia*, inscenaci Václava Martince a Niny Vangeli, využívající herce jako ideálního scénického „materiálu“. Vašinkův pražský Orfeus hrál *Piráty z Penzance* na libreto anglické „vlastenecké“ operety jako divadlo poezie. Potužil a Vála do zpravodaje napsali, že „rozhněvanost režiséra je nejzajímavějším akcentem představení“.

Brněnské Divadlo X předvedlo scénickou adaptaci Marijengofovy prózy *Román bez lhaní* v režii Arnošta Goldflama, soubor Kolektiv Brno inscenaci na motivy J. Verna *Doktor Ox*, která dle Ivana Vyskočila byla nejzajímavějším příkladem autorského divadla, naplňujícího kolektivní autorství i kolektivní režii, coby dramatickou hru dospělých. Soubor Žerotín LŠU Olomouc potěšil mladistvou hravostí a humorem ve hře *Za lesem na louce v maličké chaloupce* podle *Sněhurky a sedmi trpaslíků* v parafrázi Lubomíra Feldeka a dalších ruských lidových pohádek, inscenované „loutkově“. Soubor prachatických gymnazistů Čochtan přivezl dramatizaci Žákových *Študáků a kantorů* jako obraz zdravé středoškolské recese, Divadlo 111 z Českých Budějovic uvedlo mimo soutěž vtipný autorský kabaret *Za málo peněz hodně muziky* (aut. Eduard Váňa a Jaroslav Peterka) a mimo soutěž vystoupil i soubor píseckého gymnázia s pásmem *Já, François Villon*.

Představení uváděla Lenka Machoninová z Divadla na okraji, na závěrečnou neděli byl pouze seminář, k překvapení pořadatelů hojně navštívený a aktivní – do Písku přijelo na 80 seminaristů. V doprovodném programu hráli Ivan Vyskočil s Vlastou Špicnerovou a Přemyslem Rutem svou inscenaci *Nehraje se* a pražské Divadlo na okraji v předpremiéře uvedlo Hrabalovy *Postřižiny* v režii Zdeňka Potužila, Hanácké divadlo Prostějov dramatizaci románu Jiřího Švejdy *Havárie* v režii Svatopluka Vály – na představení dorazil i autor.

Kromě diskusí s porotou ve složení Ivan Vyskočil, režisér Antonín Bašta, Jiří Benda, Karel Janíček, předsedou byl Jaroslav Čejka (již vedoucí oddělení kultury ČÚV SSM), dramaturg přehlídky Zdeněk Potužil, Svatopluk Vála a Stanislav Zvoníček z MK ČSR, proběhl i závěrečný společný seminář moderovaný režisérem Válo. Konala se pravidelná noční jam-session v Divadelním klubu opět jako Divadelní samoobsluha, byl večer Přemysla Ruta se souborem Torzo či obligátní seznamovací večírky v Bílé růži, v prostorách Městského divadla výstava obrazů Cyrila Chramosty, výstava ke 100. výročí narození Fráni Šrámka a tradiční výstava *Poezie ve fotografii*. Do Zpravodaje svými karikaturami přispíval kreslíř Jaroslav Kerles. A poslední večer přehlídky se v klubu Amfora konala společenská *Pout' k měsíci nad řekou...*

Jaký byl letošní ŠP? Dal pár potěšení a překvapení, přinesl nejeden podnět. Bohužel bez takových inspirativních představení jako na minulých ročnících. [...] Ukázal nejeden problém. Třeba ten divácký. Jako jeden z nejpodstatnějších. To je známá věc, že malá, netradiční divadla jsou založena na kontaktu s divákem a na jeho partnerské spolupráci. [...] Jenže ono se najednou a zřetelně ukázalo, že divák partner a spolutvůrce je na ŠP stále bílou vránou. A přitom většinu diváků tvoří členové souborů a jiní lidé „od fochu“. Co s tím? A jak na to v práci souborů? Jak na to, aby se příští přehlídky staly také dílnou a školou diváckého umění a partnerství? Aby právě v tomto smyslu byl ŠP jedinečnou konfrontací o jedinečném dotvoření. (I. V., Vyskočil, Ivan. Stručná zpráva o XXI. Šrámkově Písku. AS 1977, roč. 14, č. 9, s.12–14)

Zdůrazňujeme pracovní charakter přehlídky, zůstává však otázka, nejsme-li takto pojmenovanému profilu něco dlužni. Nemůže přece stačit dát souborům instrukce, co a jak na inscenaci předělat. Bylo by asi dobré zavést řadu pracovních seminářů o práci scenáristy, o technice řeči a pohybu, o výtvarné složce představení a ostatních důležitých věcech, ve kterých amatérské divadlo chybuje. (Vála, Svatopluk. Slovo porotce... Zpravodaj ŠP 77, 30. 6. 1977)